

9. BÖLÜM

BİRİNCİ BASAMAKTA BAĞIŞIKLAMA

Prof. Dr. Hakan DEMİRHİNDİ

AMAÇ

Bu bölümün sonunda okuyucular bağışıklamanın önemi ve prensipleri, 1.Basamakta uygulaması, toplumda bağışıklama düzeyi ve kapsamının değerlendirilmesi ve iyileştirmesi için uygulanacak yöntemler konusunda bilgi sahibi olacaklardır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu bölümün sonunda okuyucular;

1. Bağışıklamanın temel ilkelerini ve yöntemlerini sıralar,
2. Ulusal bağışıklama programını açıklar,
3. Risk gruplarını tanımlar,
4. Erişkin bağışıklamasını açıklar,
5. Rutin aşı programı dışında kalan aşılarda sayar,
6. Bağışıklama uygulamalarını toplumun ihtiyaçlarına göre düzenler,
7. Rutin aşılamada programlarında hedef grubu ve aşılamada yüzdesini hesaplar,
8. Gereken aşı miktarını hesaplar,
9. Soğuk zinciri kurallarını sayar,
10. GBP aşı genelgesini açıklar,
11. Aşı günleri veya aşı kampanyaları gibi aktivitelerin amaçlarını sayar, farklarını bilir,
12. Toplumda görülen bulaşıcı hastalıkların kontrolü ve salgınlarda aşı uygulamalarını açıklarlar.

Sağlık ocağında yapılan aşilar ilgili oldukları hedef kitleye göre veya toplu olarak:

004-Kişisel Sağlık Fişi,

006-Bebek ve Çocuk İzlem Fişi,

005-Gebe-Loğusa İzlem Fişi,

012/A- 0-4 Yaş (0-59 Ay) Aşı Kayıt Fişi,

012/B-5 Yaş Üzeri Aşı Kayıt Fişi,

013-Aşı Sonuçları Çizelgesi (Bölüm sonunda Ek-1 ve Ek-2'de yer almaktadır) ve

15-49 Yaş Kadın İzlem Fişi'nin ilgili bölümlerine kayıt edilir.

KAYNAKLAR:

1. Tümerdem Y. Toplumda İnfeksiyon Hastalıklarının Önlemede Bağışıklamanın Yeri. Halk Sağlığı I (Toplum Hekimliği), İstanbul Üniv. Yayın No:3625, İstanbul, 1992, s:143-172.
2. Kanra G. Genel İmmünizasyon İlkeleri. Katkı Pediatri Dergisi, 1998; 19 (2-3): 135-151.
3. T.C.Sağlık Bakanlığı, AÇSAP Genel Müdürlüğü. Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Programları için Bilgi İletişim Rehberi. (Eds.:Akın A, Balkan GE, Aytaç U). AÇSAP Genel Müdürlüğü Basımevi, 1997, Ankara, 76-80.
4. UNICEF Türkiye Temsilciliği. Sağlığı Ulaştıran Gerçekler. Ankara, 1991, 60-63.
5. Bertan M, Akın L. Bağışıklama. Halk Sağlığı (Temel Bilgiler) (Eds.Bertan M, Güler Ç). Güneş Kitabevi, Ankara, 1995, 349-356.
6. Evliyaoğlu N. Aşı Uygulamalarında Temel İlkeler. 3.Çukurova Pediatri Günleri - Çocuk Enfeksiyon. 10-11.Mayıs.1999, Adana, 3-12.
7. UNICEF Türkiye Temsilciliği. Ana ve Çocuk Sağlığında Temel Bilgiler - Bölüm:4 (Aşılama İlkeleri ve Uygulamalar, Çocuklarda Akut İshalli Hastalıklar ve Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları). Ankara, 1993.
8. Tümerdem Y. Türkiye'de Aşı Kampanyası, Hedefi, Önemi ve Sonuçları. Halk Sağlığı I (Toplum Hekimliği), İstanbul Üniv. Yayın No:3625, İstanbul, 1992, s:173-203.
9. T.C.Sağlık Bakanlığı-Verem Savaşı Daire Başkanlığı. Türkiye'de Tüberkülozun Kontrolü için Başvuru Kitabı. Rekmay Ltd.Şti. Ankara, 2003, 56.
10. Kanra G, Kara A. Hepatit B Aşıları. Katkı Pediatri Dergisi, 1998; 19 (2-3): 205-218.
11. DSÖ. 10 facts on immunization. <http://www.who.int/features/factfiles/immunization/en/> (Erişim:25/03/2017).
12. T.C. Sağlık Bakanlığı. Genişletilmiş Bağışıklama Programı Genelgesi-2009. <https://www.saglik.gov.tr/TR,11137/genisletilmis-bagisiklama-programi-genelgesi-2009.html> (Erişim 25/03/2017)
13. T.C. Sağlık Bakanlığı, Kayseri Sağlık Müdürlüğü. Soğuk Zincir. www.khs.gov.tr/images/dosyalar/20130802101859_3.ppt (Erişim:25/03/2017)
14. T.C. Sağlık Bakanlığı Mersin Halk Sağlığı Müdürlüğü. Hepatit A aşısı uygulaması. <http://www.mersinhsm.gov.tr/haberayrinti.aspx?HaberID=5f5674e7-35d3-4e02-ac05-9929b6d-baf36&HaberSiraNo=1578> (Erişim:25/03/2017)
15. T.C. Sağlık Bakanlığı Mersin Halk Sağlığı Müdürlüğü. Suçiçeği aşısı uygulaması. <http://www.mersinhsm.gov.tr/haberayrinti.aspx?HaberID=9f7c064a-1c88-45c9-adcb-7ab2b2e55214&HaberSiraNo=2021> (Erişim:25/03/2017)
16. T.C.Sağlık Bakanlığı-Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü-Aşı Portalı [<https://asi.saglik.gov.tr/>] (Erişim: 25/11/2020)